

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hyljetuotteiden kaupasta ja metsästyslain 43 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi hyljetuotteiden kauppaa koskeva laki sekä muutettavaksi metsästyslain riistaeläinten kauppaa koskevaa pykälää.

Ehdotetussa laissa olisi hyljetuotteiden kauppaa koskevaa Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston antamaa asetusta täydentävä kansallinen sääntely. Neuvoston ja parlamentin asetusta on täydennetty Euroopan komission antamalla täytäntöönpanoasetuksella. Asetuksilla kielletään hyljetuotteiden laaja kaupallinen markkinoille saattami-

nen sekä sallitaan poikkeuksena pienimuotoinen voittoa tavoittelematon kauppa.

Laissa hyljetuotteiden kaupasta säädettäisiin lisäksi rangaistus- ja menettämisseuraamuksesta, jotka parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaan on säädettävä hyljetuotteiden kaupan kiellon rikkomisesta. Metsästyslain voimassaolevaan riistaeläinten kaupan kieltoa koskevaan järjestelmään tällä esityksellä ei olisi vaikutusta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
1.2 EU:n lainsäädäntö	3
1.3 Nykytilan arviointi	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET	4
2.1 Tavoitteet	4
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot	4
2.3 Keskeiset ehdotukset	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset	5
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	5
4 ASIAN VALMISTELU	5
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	5
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	7
1.1 Laki hyljetuotteiden kaupasta	7
1.2 Metsästyslaki	8
2 VOIMAANTULO	8
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	8
LAKIEHDOTUKSET	9
1. Laki hyljetuotteiden kaupasta	9
2. Laki metsästyslain 43 §:n muuttamisesta	11

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Metsästyslain (615/1993) 5 §:ssä säädetään, että halli, itämeren norppa ja kirjohylje ovat Suomessa riistaeläimiä metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla kirjohylje on aina rauhoitettu ja 37 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään hallin ja itämeren norpan rauhoitusajoista. Metsästyslain 10 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tiettyjen riistaeläinten metsästämiseen on oltava pyyntilupa tai että niitä voidaan metsästää kiintiön nojalla. Tällaisia riistaeläimiä ovat halli ja itämeren norppa. Tällä hetkellä Suomessa voidaan myöntää pyyntilupia vain hallin metsästämiseen. Itämerennorppaa saa metsästää vain metsästyslain 41 §:n mukaisen poikkeusluvan nojalla. Maa- ja metsätalousministeriö antaa vuosittain asetuksen, jolla rajoitetaan pyyntiluvalla ja poikkeusluvalla saatavan saaliin määrää. Halli ja itämerennorppa voi päätyä saaliiksi myös kalanpyydyksiin joutuneena, jolloin kuolleen löydetty halli tai itämerennorppa kuuluu metsästyslain 83 a §:n 1 momentin nojalla pyydyksen omistajalle.

Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta on annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY, jossa halli ja itämerennorppa kuuluvat liitteeseen V. Tämä tarkoittaa sitä, että näiden riistaeläimien kantoja on seurattava ja hyödyntämistä rajoitettava. Suomessa direktiivi on pantu tältä osin täytäntöön edellä kerrotulla metsästyslain 10 §:llä.

Riistaeläinten kaupan kieltämisestä Suomessa säädetään metsästyslain 43 §:ssä. Sen nojalla on valtioneuvoston asetuksella säädetty ne metsästämisellä saaliiksi saadut riistaeläinlajit, joiden kauppa on kielletty Suomessa. Kielto perustuu osittain Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnonvaraisten lintujen suojelusta antamaan direktiiviin 2009/147/EY. Mainitulla direktiivillä on uudelleen kodifioitu neuvoston luonnonvarais-

ten lintujen suojelusta annettu direktiivi 79/409/ETY. Tarhassa kasvatettuun tai maahantuotuun riistaeläimeen ei sovelleta metsästyslain 43 §:ää. Ehdotetulla lailla ei muutettaisi voimassaolevaa eräiden riistalintujen kauppaa koskevaa kieltoa.

Eräiden riistaeläinten ja niistä valmistettujen tuotteiden kauppa on kielletty tai sitä on rajoitettu luonnonvaraisten kasvien ja eläinten suojelemisesta niiden kauppaa sääntelemällä annetussa neuvoston asetuksella (EY) N:o 338/97. Asetuksella on täytäntöön pantu villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus, jäljempänä *CITES-sopimus*. Ehdotetulla lailla ei muutettaisi CITES-sopimusta koskevaa sääntelyä.

Hyljetuotteiden kaupasta ei ole Suomessa erikseen säädetty.

1.2 EU:n lainsäädäntö

Eräiden hylkeiden kuuttien nahkojen ja niistä valmistettujen tuotteiden tuonnista jäsenvaltioihin annetulla neuvoston direktiivillä 83/129/ETY on kielletty grönlandinhylkeiden kuuteista ja kuplahylkeiden kuuteista valmistettujen tuotteiden tuominen toimimain kaupallisiin tarkoituksiin määräaikaisesti. Direktiivin voimassaoloa on jatkettu toistuvasti.

Euroopan parlamentti ja neuvosto on 16 päivänä syyskuuta 2009 antanut hyljetuotteiden kaupasta asetuksen (EY) N:o 1007/2009, jäljempänä *parlamentin ja neuvoston asetus*, jolla on kielletty hyljetuotteiden markkinoille saattaminen Euroopan unionissa lukuun ottamatta tiettyjä poikkeuksia. Asetuksessa hylkeellä tarkoitetaan kaikkia eväjalkaisiin kuuluvien lajien yksilöitä.

Euroopan komissio on 10 päivänä elokuuta 2010 antanut yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1007/2009 täytäntöön panemiseksi asetuksen (EU) N:o 737/2010, jäljempänä komission asetus, jossa säädetään tarkemmin menettelystä ja niistä edellytyksistä joilla hyljetuot-

teita voidaan saattaa markkinoille Euroopan unionissa.

Euroopan komissio on antanut myös tekniset ohjeet (EUVL C356, 29.12.2010, s. 42) jäsenmaiden tulliviranomaisille seurattavaksi sellaisista yhdistetyn nimikkeistön koodeista jotka voivat sisältää kiellettyjä hyljetuotteita.

Parlamentin ja neuvoston asetus on säädetty, koska Euroopan unionin alueella kansallaiset ovat olleet huolestuneita erityisesti Kanadassa harjoitetusta hylkeenpyynnistä. Eläimille väitetään aiheutuvan kipua, tuskaa ja muuta kärsimystä metsästyksen ja eläinten nylkemisen yhteydessä. Kanadassa on kuitenkin kielletty poikaskarvaisten turkisten myynti, kauppa ja vaihtokauppa jo vuonna 1987.

Kanada ja Norja ovat vieneet hyljetuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin lainsäädännön maailman kauppajärjestön tutkittavaksi. Asiaa on käsitelty vuoden 2013 aikana. Riidan aiheena on Kanadan ja Norjan harjoittama kaupallinen hylkeenpyynti, josta peräisin olevia hyljetuotteita ei saada tuoda Euroopan unionin alueelle. Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen tarjoamia tuonnin poikkeusmahdollisuuksia ei ole käytännössä mahdollista soveltaa Norjassa ja Kanadassa harjoitettuihin pyyntimuotoihin.

1.3 Nykytilan arviointi

Metsästyslainsäädännössä ei säädetä sellaisia valtuutussäännöksiä, joiden nojalla hyljetuotteiden kaupasta annettujen parlamentin ja neuvoston sekä komission asetuksen vaatimukset voitaisiin täyttää. Parlamentin ja neuvoston asetuksessa veloitetaan jäsenvaltio säättämään seuraamukset EU-asetusten rikkomisesta.

Perustuslain 8 §:ssä säädetyn rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaan jonkin teosta voidaan tuomita rangaistus vain, jos siitä on nimenomaisesti säädetty. Kun rikosoikeudellinen seuraamus on säädetty, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä turvaamistoimenpiteitä, kuten takavarikon tai menettämisseuraamuksen.

2 Esityksen tavoitteet

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön parlamentin ja neuvoston sekä komission asetuksissa säädetty kansallista lainsäädäntöä koskevat vaatimukset pääsääntöisestä hyljetuotteiden EU:n alueelle tuonnin ja alueella tapahtuvan kaupan kieltämisestä sekä tuonnin ja kaupan sallimisesta tietyin edellytyksin.

Asetuksella ei ole pyritty kieltämään hyljetuotteiden kauppaa kokonaisuudessaan, vaan kiello koskee kaupallista ja laajamittaista pyyntiä. Tavanomainen ja pienimuotoinen sekä alkuperäiskansojen harjoittama hylkeenpyynti on katsottu hyväksyttäväksi hyljesaaliin hyödyntämistavaksi. Näistä hyödyntämistavoista peräisin olevia hyljetuotteita olisi tiettyjen edellytysten täytyessä mahdollista saattaa markkinoille.

Esityksen hyväksymisen jälkeen voidaan toimittaa komissiolle hakemus tunnustetuksi elimeksi hyväksymiseksi. Hyväksymisen jälkeen laki hyljetuotteiden kaupasta voidaan saattaa voimaan. Tämän jälkeen suomalaisesta hylkeenpyynnistä saatavia hyljetuotteita voidaan saattaa markkinoille ja tällaisia markkinoille saatettuja tuotteita voidaan jäljittää.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Koska parlamentin ja neuvoston asetuksessa on säädetty jäsenvaltioille velvollisuus säätää hyljetuotteiden kaupan kiellon rikkomisesta riittävät seuraamukset, on kansallinen täytäntöönpano pakko toteuttaa. Asetuksien sanamuodot rajoittavat merkittävästi kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Hyljetuotteiden tuontia ja markkinoille saattamista koskevassa asiassa toimivaltaisia viranomaisia voisivat olla maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus ja Tulli.

Maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan kuuluvat eläinsuojeluasiat sekä riistaasiat, jolloin ministeriö voi olla toimivaltainen viranomaisena eräissä hylkeitä koskevissa asioissa. Maa- ja metsätalousministeriön hal-

linnonalalta voitaisiin säätää toimivaltaisia viranomaisia tarpeen vaatiessa. Elintarvike- turvallisuusvirasto Evira tarkastaa tiettyjä eläin- ja kasvipöytäisiä tuotteita muun lain- säädännön nojalla, mutta tehtävät ovat siinä määrin toisenlaisia, ettei Evira ole soveltuva viranomainen tässä esityksessä tarkoitettui- hin tehtäviin.

Parlamentin ja neuvoston asetuksen 2 artik- lassa tarkoitetuista eväjalkaisista vain kolme lajia kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan. Suurin osa eväjalkaisista, joihin EU-asetuksia sovelletaan, kuuluvat ympäris- töministeriön toimivaltaan luonnonvaraisina eläiminä. Toimivaltaisena viranomaisena voisi olla myös Suomen ympäristökeskus, koska se hoitaa vastaaventyypisiä tehtäviä CITES-sopimuksen osalta. Lisäksi hyljetuo- teita koskevia asioita käsitellään CITES- komiteassa, johon Suomen ympäristökeskus osallistuu. Suomen ympäristökeskus olisi myös toiminnassaan selvästi riippumatto- mampi suhteessa riistahallintoon.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi toi- mivaltaiset viranomaiset ja rikosoikeudelliset seuraamukset parlamentin ja neuvoston ase- tuksen sekä komission asetuksen vastaisesta menettelystä.

Toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdote- taan Suomen riistakeskusta, joka myöntää metsästyslain 10 §:n mukaiset pyyntiluvat ja 41 §:n mukaiset poikkeusluvut hallille, itä- merennorpalle ja kirjohylkeelle sekä vas- taanottaa saalisilmoitukset. Suomen riista- keskukselle annettaisiin toimivalta myöntää komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettuja todistuksia siitä, että hyljesaalis täyttää par- lamentin ja neuvoston asetuksen 3 artiklassa säädetyt edellytykset markkinoille saattami- sesta. Lisäksi Suomen riistakeskus arkistoisi myöntämänsä alkuperätodistukset. Suomen riistakeskus voisi myös toimia komission asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuna viran- omaisena, joka todentaisi kolmansista maista tuotujen tuotteiden todistuksia.

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo Suomen riistakeskuksen toimintaa, jolloin ministeriö toimisi komission asetuksen 9 ar-

tiklassa tarkoitettuna alkuperätodistuksen myöntämistä valvovana viranomaisena.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitys lisää Suomen riistakeskuksen kus- tannuksia vähäisessä määrin. Lisäys arvioi- daan siinä määrin vähäiseksi, että erillistä määrärahaa ei uusiin tehtäviin varattaisi. Suomen riistakeskus perisi myöntämistään alkuperätodistuksista maksun valtion maksu- perustelain (150/1992) 8 §:n mukaisesti. Maksun suuruuden arvioidaan jäävän pyynti- lupamaksun suuruutta alemmaksi, koska to- distuksen myöntäminen on lähinnä pyyntilu- van liittäminen toimienpide.

Esitys toteutetaan päätetyn budjettikehyk- sen ja hyväksytyt valtion talousarvion puit- teissa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimin- taan

Esityksen mukaan Suomen riistakeskuksel- le annettaisiin uusi julkinen hallintotehtävä. Koska halli ja itämeren norppa ovat pyynti- luvanvaraisia riistaeläimiä, on parlamentin ja neuvoston asetuksen mukainen todistusten myöntäminen asianmukaista liittämään pyyntilu- pajärjestelmään, jolloin voidaan valvoa saadun saaliin laillisuutta. Samalla pyyntilupajärjestelmän puitteissa voidaan pitää komis- sion asetuksen mukaista ajantasaista arkistoa myönnettyistä todistuksista.

Kolmansista maista tuotavien hyljetuoitteiden alkuperätodistusten todentaminen Tullin pyynnöstä lisäisi Suomen riistakeskuksen tehtäviä vähäisessä määrin. Ei ole odotetta- vissa, että hyljetuotteita tuotaisiin Suomeen myytäväksi merkittäviä määriä. Lisäksi ei ole odotettavissa, että tuotavien tuotteiden todis- tuksissa olisi erityisiä ongelmia, jotka vaati- sivat selvittämistä.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Euroopan parlamentin ja neuvoston ase- tusehdotuksen valmisteluvaiheessa eduskun-

nalle on annettu E-kirje 25 päivänä syyskuuta 2008 (E 84/2008 vp) ja U-kirje 23 päivänä lokakuuta (U 55/2008 vp). Eduskunnalle on edelleen annettu U-jatkokirje 28 päivänä huhtikuuta 2009 (E 84/2008 vp / U 55/2008 vp). Komission asetusehdotuksen valmisteluvaiheessa eduskunnalle on annettu 5 päivänä toukokuuta 2010 E-kirje.

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta lausunnon ovat antaneet oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus, Poliisihallitus, Tulli, sisäasiainministeriön rajavartio-osasto, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen hylkeenpyytäjät ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry ja Suomen Metsästäjäliitto ry.

Oikeusministeriö on esittänyt useita täsmennyksiä esitykseen ja ne on otettu huomioon. Oikeusministeriö on esittänyt harkittavaksi, että toimivalta alkuperätodistuksen myöntämiseen annettaisiin muulle taholle kuin Suomen riistakeskukselle mahdollisten intressiristiriitojen vuoksi. Toimivaltaa ei anneta muulle viranomaiselle, koska Suomen riistakeskus edistää riistatalouden kestävyyttä eikä suurinta mahdollista hyödyntämistä.

Valtiovarainministeriö on esittänyt eräitä täsmennyksiä ja ne on otettu huomioon.

Suomen ympäristökeskus on vastustanut tehtävien antamista sille ja Suomen ympäristökeskukselle ei ehdoteta annettavaksi tehtäviä. Ympäristöministeriö on myös vastustanut tehtävien antamista Suomen ympäristökeskukselle.

Suomen hylkeenpyytäjät ry on vastustanut viranomaisten tarkastusoikeutta ja alkuperätodistuksesta perittävää maksua. Tarkastusoikeutta tarvitaan kuitenkin toiminnan valvomiseen ja maksu voidaan siirtää edelleen hyljetuotteiden hintoihin.

Lausunnoissa esitetyt muut säädösmuutosehdotukset voidaan käsitellä tulevilla säädösvalmisteluissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki hyljetuotteiden kaupasta**

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta ja viitattaisiin hyljetuotteiden kaupasta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1007/2009 ja yksityiskohtaista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1007/2009 täytäntöön panemiseksi annettuun komission asetukseen (EU) N:o 737/2010.

2 §. Viranomaiset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus toimii komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettuna viranomaisena, jonka tehtävänä olisi myöntää Suomessa pyydetystä hylkeestä komission asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu alkuperätodistus. Parlamentin ja neuvoston sekä komission asetuksessa on säädetty alkuperätodistuksen myöntämisedellytyksistä. Muutoin todistuksen myöntämiseen sovelletaan riistahallintolain (158/2011) 26 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä olisi toimia komission asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna viranomaisena. Ministeriö valvoo asianomaiseen jäsenvaltioon sijoittuneen ja siellä toimivan tunnustetun elimen alkuperätodistuksen myöntämistoimintaa, joka pykälän 1 momentin mukaan olisi Suomen riistakeskus. Suomen riistakeskus toimii a ja c alakohdassa tarkoitettuna viranomaisena, jonka tehtävänä on todentaa kolmannesta maasta tuotavan hyljetuotteen alkuperätodistus sekä säilyttää jäljennös alkuperätodistuksesta, joka on myönnetty hyljetuotteille Suomessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että edellä 1 §:ssä sanottujen säädösten noudattamista valvovat poliisi ja Tulli. Valvonta tapahtuu siten kuin kyseisille viranomaisille on säädetty toimivalta yleiseen lainvalvontaan. Rajavartiolaitos hoitaa valvontaa vain tullitehtävinä.

3 §. Valvonta ja tarkastukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisille oikeus saada maksutta hyljetuotteiden valvontaa tarpeellisia asiakirjoja ja muita tietoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisille toimivalta tarkastaa tuotantorakennukset ja -laitokset, jalostuslaitokset, varastot sekä niitä vastaavat tilat, jotka liittyvät hyljetuotteiden kaupan valvontaan. Tarkastusta ei kuitenkaan saisi suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Valvonta- ja tarkastusoikeudet ovat tarpeen hyljetuotteiden kaupan tehokkaaksi valvomiseksi. Säännös vastaisi valtionavustuslain (688/2001) 17 §:ää ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 44 §:ää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää. Tämä on tarpeen tarkastuksen kohteeksi joutuvan oikeusturvan vuoksi sekä tarkastuksen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

4 §. Hyljetuotteiden markkinoillesaattamisrikkomus. Pykälässä säädettäisiin rangaistusseuraamus markkinoille saattamisesta. Rangaistuksena olisi sakko. Ankarampaa rangaistusta ei arvioida tarvittavan. Jos markkinoille saattaminen kohdistuu CITES-sopimuksella suojattuun lajiin, teon rangaistavuudesta säädettäisiin rikoslain (39/1889) 48 luvun 5 §:n 3 kohdassa. Parlamentin ja neuvoston asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaan markkinoille saattamisella tarkoitetaan tuomista yhteisön markkinoille ja siten saattamista kolmansien saataville maksua vastaan.

Rangaistus säännöstelyrikoksesta säädetään rikoslain 46 luvun 1–3 §:ssä. Säännöstelyrikoksesta on kyse silloin, kun kyse on vain hyljetuotteen laittomasta tuonnista.

5 §. Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

1.2 Metsästyslaki

43 §. *Riistan kauppaa.* Metsästyslain 43 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin, että itämeren norpan, kirjohylkeen ja hallin sekä niistä valmistettujen tuotteiden kaupasta säädetään laissa hyljetuotteiden kaupasta.

2 Voimaantulo

Voimaantulo riippuu siitä milloin komissio hyväksyy Suomen riistakeskuksen komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettua todistuksen myöntäjäksi. Tästä syystä voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Jotta Suomen riistakeskus voisi anoa komissiolta komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettua asemaa komission asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna alkuperätodistuksen myöntäjänä, olisi tämän lain oltava hyväksytty eduskunnassa.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 124 §:n mukaan julkisen hallintotehtävän hoitaminen voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle lailla tai lain nojalla. Tässä esityksessä annetaan Suomen riistakeskukselle julkisia hallintotehtäviä. Tehtävien antaminen Suomen riistakeskukselle ei vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia, koska Suomen riistakeskukseen tullaan soveltamaan niitä hallinnon yleislakeja, joita sovelletaan myös viranomaisten toimintaan. Hallinnon yleislakien noudattamisesta säädetään riistahallintolain 26 §:ssä.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 48/2010 vp todennut, että Suomen riistakeskuksen julkiseksi hallintotehtäväksi annettu lupahallinto lukeutuu selvästi julkisten hallintotehtävien piiriin. Lupahallinnon ei voida kuitenkaan katsoa sisältävän merkittävää julkisen vallan käyttöä, vaan niitä voidaan luonnehtia jokseenkin tavanomaiseksi metsästyksen ja riistanhoidon järjestämiseksi. Tämän kaltaisten lupien myöntämistoimivallan osoittamista viranomaiskoneiston ulkopuolelle voidaan pitää myös perustuslain

124 §:ssä tarkoitettulla tavalla tarpeellisenä tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Edellä olevan perusteella esityksessä katsotaan, että esityksessä tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien antaminen Suomen riistakeskukselle täyttäisi perustuslain 124 §:n vaatimuksen siitä, että se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi ja ettei se vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Parlamentin ja neuvoston asetuksen 6 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään seuraamuksista, joita sovelletaan tämän asetuksen rikkomiseen. Seuraamuksilta vaaditaan tehokkuutta, oikeasuhtaisuutta ja varoittavuutta. Edellä mainitun vaatimuksen täyttämiseksi esityksessä säädettäisiin rikosoikeudelliset seuraamukset sellaisiin tilanteisiin, joissa joku osapuoli saattaa hyljetuotteita Euroopan unionin markkinoille parlamentin ja neuvoston asetuksen vastaisesti. Rikosoikeudellisena rangaistusseuraamuksena olisi sakko.

Hyljetuotteiden kauppaa valvovien viranomaisten toimivaltaa laajennettaisiin siten, että niillä olisi oikeus saada asiakirjoja ja tietoja hyljetuotteiden kauppaa harjoittavilta. Lisäksi viranomaisille annettaisiin toimivalta suorittaa tarkastuksia hyljetuotteiden kauppaa harjoittavien tiloissa. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 69/2002 linjannut, että esitetyt tarkastuksia voidaan suorittaa, jos ne eivät kohdistu pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävien tilojen piiriin, koska rangaistusseuraamuksena on sakko.

Hyljetuotteiden kaupasta annettavan lain voimaantulo riippuu siitä, että hyväksyykö komissio Suomen riistakeskuksen todistuksen antajaksi. Tästä syystä toimivaltaa ei voida kansallisesti vahvistaa ennen komission hyväksyntää. Hyväksynnän saamisen jälkeen lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Hallitus esittää, että esityksestä pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto, koska esitykseen liittyy useampia perustuslakikysymyksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**hyljetuotteiden kaupasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltaisala

Tässä laissa säädetään hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöön panemiseksi tarpeellisista asioista. Lisäksi tässä laissa säädetään yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöön panemiseksi annetun komission asetuksen (EU) N:o 737/2010 täytäntöön panemiseksi tarpeellisista asioista.

2 §

Viranomaiset

Suomen riistakeskus toimii 1 §:ssä mainitun komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettuna viranomaisena.

Maa- ja metsätalousministeriö toimii 1 §:ssä mainitun komission asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna viranomaisena ja Suomen riistakeskus a ja c alakohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

Edellä 1 §:ssä mainittujen asetusten noudattamista valvovat poliisi ja Tulli.

3 §

Valvonta ja tarkastukset

Valvontaviranomaisilla on oikeus saada maksutta tässä laissa tarkoitettua valvontaa,

seurantaa ja raportointia varten tarpeelliset myynti-, osto-, kirjanpito-, varastointi-, kuljetus- ja muut asiakirjat sekä muut tarpeelliset tiedot hyljetuotteiden käsittelyä, kauppaa, maahantuontia ja maastavientiä, varastointia, jalostusta, kuljetusta ja muuta niihin verrattavaa toimintaa harjoittavilta sekä toisilta 2 §:ssä mainituilta viranomaisilta.

Valvontaviranomaisilla on oikeus tarkastaa tuotantorakennukset ja -laitokset, jalostuslaitokset, varastot sekä niitä vastaavat tilat, jotka liittyvät hyljetuotteiden kauppaan. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

4 §

Hyljetuotteiden markkinoillesaattamisrikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 3 artiklan ja yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöönpanemiseksi annetun komission asetuksen (EU) N:o 737/2010 3–5 artiklan vastaisesti saattaa markkinoille hyljetuotteita, on tuomittava *hyljetuotteiden markkinoillesaattamisrikkomuksesta* sakkoon, ellei tekoa ole säädetty rangaistavaksi rikoslain

(39/1889) 48 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa. Rangaistus säännöstelyrikoksesta säädetään rikoslain 46 luvun 1–3 §:ssä.

5 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2.

Laki**metsästyslain 43 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään metsästyslain (615/1993) 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1068/2004, uusi
2 momentti seuraavasti:

43 §

Riistan kauppa

Itämeren norpan, kirjohylkeen ja hallin sekä niistä valmistettujen tuotteiden kaupasta säädetään hyljetuotteiden kaupasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1007/2009, yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta an-

tun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöön panemiseksi annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 737/2010 ja hyljetuotteiden kaupasta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri**JYRKI KATAINEN**Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*